СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ХРИСТО БОТЕВ"
6000, град Стара Загора, община Стара Загора, област Стара Загора
ул. „Майор Кавалджиев" № 168, тел./факс 042/622743, тел. 042 627652
email: info-2400174@edu.mon.bg

Приложение № 2

УТВЪРЖДАВАМ: .....
Александър Буров

ПРОГРАМНА СИСТЕМА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ В СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ"

ЦЕЛ:

Предучилищното образование полага основите за учене през целия живот, като осигурява физическото, познавателното, езиковото, духовно-нравственото, социалното, емоционалното и творческото развитие на децата чрез играта в процеса на педагогическо взаимодействие.

I РАЗДЕЛ

ПОДХОДИ И ФОРМИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

Процесът на предучилищното образование е подчинен на прилагането на програмна система, като част от стратегията за развитие на училището, която се приема с решение на педагогическия съвет.

В програмната система се включват:

- Подходи и форми на педагогическо взаимодействие;
- Разпределение на формите на педагогическо взаимодействие;
- Тематично разпределение за всяка възрастова група;
- Механизъм на взаимодействие между участниците в предучилищното образование.

Програмната система е цялостна концепция за развитието на детето с подходи и форми на педагогическо взаимодействие, подчинени на обща цел на предучилищното образование: полагане на основите за учене през целия живот, като се осигурява физическо, познавателно, езиково, духовно-нравствено, социално, емоционално и творческо развитие на детето, като се отчита значението на играта за детето.

Основните принципни положения, които за залегнали при организацията на педагогическия процес, при подбора и структурирането на образователното съдържание и провеждането на педагогическите ситуации в програмната система са:

Детето – център и субект на педагогическото взаимодействие.

Детето е различно, уникално и неповторимо в този свят, както и вие – неговите учители и неговите родители.

Детето се развива само в интеракцията – дете-възрастен.

Отношението към детето – с уважение към неговата личност и подкрепа неговата индивидуалност.

Осигуряване на условия за равен старт на всички деца, базиран на възрастта и индивидуалните темпове на тяхното развитие.

Включване на „различното" дете в живота на групата, чрез подкрепа и уважение от детския педагог, децата в групата и техните родители.

Уважение към различните етноси и култури.

Учебната година в предучилищното образование започва на 15 септември и е с продължителност 12 месеца. В случай, че на 15 септември е почивен ден, тя започва на първия следващ работен ден.

В учебното време се организират както основна, така и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие, а в неучебното време без педагогически ситуации – само допълнителни форми.

Учебното време през учебната година е в периода от 15 септември до 31 май на следващата календарна година.

Учебното време се организира в учебни седмици и в учебни дни.

Учебната седмица е с продължителност пет учебни дни и съвпада с работната седмица.

Учебният ден включва основните и допълнителните форми на педагогическо взаимодействие, както и време за почивка и самостоятелни дейности по избор на детето.

Полудневната организация на учебния ден осигурява възпитание, социализация, обучение и отглеждане на децата в рамките на 6 последователни астрономически часа на ден преди обяд през учебната година.

Началният час на сутрешния прием и крайният час на изпращането се определят с Правилника за дейността на училището.

В полудневната организация се редуват основна и допълнителни, а в неучебното време – само допълнителни форми на педагогическо взаимодействие, като се осигуряват и:

условия и време за игра и почивка;

условия и време за закуска;
дейности по избор на детето.

Продължителността на една педагогическа ситуация от 20 до 30 минути – за трета и четвърта възрастова група.

Подходите, базисът за реализиране на програмната система, по-конкретно: съдържанието на формите на педагогическо взаимодействие; тематичните разпределения по образователните направления във всички възрастови групи; проследяването на индивидуалните резултати на детето от предучилищното образование; заложените идеи за ефективен механизъм на взаимодействие между участниците в предучилищното образование; са следните:

Личностен и индивидуален подход към всяко дете.
Ситуационен и интегрален подход.
Конструктивен подход.
Използване на Е-обучение и технологии
Кооперативно учене (Co-operative learning)
Интеркултурно образование
Креативност и успеваемост

Педагогическото взаимодействие е насочено към придобиване на съвкупност от компетентности – знания, умения и отношения, необходими за успешното преминаване на детето към училищното образование; утвърждаване на доброжелателно и самоуверено поведение при общуване си с връстници и възрастните.
Интегриране на образователното съдържание по всички образователни направления.
Проследяването на детските постижения е на основание на трите етапа на учебния процес:
1) възприемане на информацията,
2) разбиране и
3) приложение на информацията в нови непознати ситуации и условия.
Отношението към родителите – индивиди, които са отговорни за развитието на потенциала на детето, за да може успешно да се справя в живота – е взаимно уважаващо се, толерантно и подкрепящо.

Основната форма на педагогическо взаимодействие е педагогическата ситуация, която протича предимно под формата на игра.

Образователната дейност в ПГ е построена, върху образователни направления и съответни теми. Работата по темите приключва с празници, на които децата демонстрират наученото. Приложено е спираловидно структуриране на учебното съдържание, с цел натрупване на по-голяма опитност у децата и осигуряване на по-ефективната им социализация.

II РАЗДЕЛ

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ФОРМИТЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

Предучилищното образование се организира в учебни години. Учебната година на предучилищното образование започва на 15 септември и завършва на 31 май на следващата календарна година.
Учебното време се организира в 36 учебни седмици и в учебни дни.
Учебната седмица е с продължителност 5 учебни дни и съвпада с работната седмица. В случай на разместване на почивните дни през годината на основание чл. 154, ал. 2 от КТ обявените почивни дни са неучебни, съответно обявените работни дни са учебни за децата. Учебният ден включва основните и допълнителните форми на педагогическо взаимодействие, както и време за почивка и самостоятелни дейности по избор на детето.
Подготвителната група е с полудневна организация на обучение. Полудневната организация осигурява възпитание, социализация, обучение и отглеждане на децата в рамките на 6 последователни астрономически часа на ден преди обяд през учебната година.
Дневен режим:

1. 08.00 – 08.20 ч. – приемане на децата в училище
2. 08.20 – 08.30 ч. – утринна гимнастика
3. 08.30 – 09.00 ч. – закуска
4. 09.00 – 12.00 ч. – учебен процес, редуван с почивка

5. 12.00 – 12.30 ч. – обяд
6. 12.30 – 13.30 ч. – занимания по интереси
7. 13.30 – 14.00 ч. – изпращане на децата

Наредба №5/03.06.2016 г. за предучилищно образование определя основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие. Основната форма на педагогическо взаимодействие е педагогическата ситуация, която протича предимно под формата на игра. Педагогическите ситуации се организират само през учебно време и осигуряват постигане на компетенции, определени от Държавен образователен стандарт за предучилищно образование. Педагогическите ситуации са по следните образователни направления:

- **Български език и литература** – Съдържанието на образователното направление е структурирано в шест образователни ядра: *Свързана реч, Речник, Граматически правилна реч, Звукова култура, Възприемане на литературно произведение и Пресъздаване на литературно произведение.*
- **Математика** - Обемът на съдържанието по образователното направление е систематизиран в пет образователни ядра: *Количествени отношения, Измерване, Пространствени отношения, Времеви отношения, Равнинни фигури.*
- **Околен свят** – Съдържанието на образователното направление е структурирано в четири образователни ядра: *Самоутвърждаване и общуване с околните, Социална и здравословна среда, Светът на природата и неговото опазване и Културни и национални ценности.*
- **Изобразително изкуство** – Чрез организираната и системна работа по образователното направление децата развиват своите познавателни и изобразителни умения в три основни ядра: *Художествено възприемане, Изобразителни материали и техники и Изобразително творчество.*
- **Музика** – Обемът на съдържанието по образователното направление е систематизирано в четири основни ядра: *Възприемане, Възпроизвеждане, Музика и игра и Елементи на музикалната изразност.*
- **Конструиране и технологии** - Обемът на съдържанието по образователното направление е систематизирано в четири основни ядра: *Конструиране и моделиране, Обработване на материали, съединяване и свързване, Грижи и инициативност, Техника.*

❖ **Физическа култура** - Съдържанието на образователното направление е систематизирано в четири основни ядра: *Естествено приложна двигателна дейност, Спортно-подготвителна двигателна дейност, Физическа дееспособност, Игрова двигателна дейност.*

Ситуацията в подготвителната група е събитие или поредица от събития, преминаващи в рамките на определено време и на различни видове взаимодействия на децата с учителя, между самите тях, с игровите и обучителни ресурси, съотнесени с темата в даденото образователно направление, нейните цели и очаквани резултати.

Ситуацията е основна комплексна единица на процеса на възпитание и подготовка на децата в предучилищна група със статус на водеща педагогическа форма.

Продължителността на ситуациите не трябва да надвишава 20 до 30 минути за трета и четвърта група.

Основните форми на педагогическо взаимодействие включват:

Образователно направление	Брой
Български език и литература	5
Математика	3
Околен свят	2
Изобразително изкуство	2
Музика	2

Конструиране и технологии	2
Физическа култура	3
Общо:	19
Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие	11

В съответствие с Наредба № 13 от 21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование:

Образователната подготовка по **БДП** се осъществява в образователни направления „Околен свят“ и „Конструиране и технологии“;

Гражданско образование в ПГ има цел да възпита у децата положително отношение и умение за сътрудничество с останалите. Да придобият познания за социума и характерните за него традиции и празници, обичаи и ритуали. Интегрирано горепосочените цели се осъществяват в ОН „Околен свят“;

Здравно образование в ПГ има за цел да възпита в детето чувството на осъзнатост на собствената ценност, физическо и психично здраве, хигиена и ритмичност на дневния режим. Интегрирано горепосочените цели се осъществяват в ОН

„Околен свят“, ОН „Музика“, ОН „Български език и литература“, както и в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие;

Екологично образование в ПГ има за цел да възпита у децата основни знания за околната среда, вредното въздействие на човека към природата. Интегрирано горепосочените цели се осъществяват в ОН „Околен свят“, ОН „Конструиране и технологии“, ОН „Изобразително изкуство“;

Интеркултурно образование в ПГ има за цел да възпита у децата толерантност към различните култури и зачитане на специфичните човешки права. Интегрирано горепосочените цели се осъществяват в ОН „Български език и литература“, „Музика“.

Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие разширяват и усъвършенстват отделни компетентности от направленията, включени в основните педагогически форми.

Допълнителни форми:

- Игри – *Театрални, Конструктивни, Сюжетно-ролеви, Подвижни, Музикални и др.*
- Утринна гимнастика
- Творчески занимания по интереси
- Празници и концерти, развлечения, куклени театри
- Културно-развлекателни екскурзии – посещения на театрални постановки, изложби, музеи и др.
- Разходки и екскурзии сред природата
- Групова работа с психолог, базирана на принципите на Приказкотерапията
- Групова работа с психолог за изграждане на позитивни междуличностни взаимоотношения и екипна работа

Съобразно очакваните резултати по образователните направления по време на учебната година децата може да участват в организирани прояви, изяви и мероприятия и организирано да посещават природни обекти, обществени, културни и научни институции, които посещения не са предмет на уреждане то наредбата по чл. 79, ал. 5 от Закона за туризма.

Редът и начинът на организиране на посещенията на природни обекти, обществени, културни и научни институции се определят в правилника за организиране на дейността на училището и провеждането им се контролира от директора. Посещението и/или участието в прояви, изяви и мероприятия, организирани от други институции и провеждани в населеното място на училището се разрешават от директора на училището по ред и начин определени в правилника за организация на дейността на училището.

Седмично разпределение на педагогическите ситуации

Ден / Основни и допълнителни форми на взаимодействие	ПОНЕДЕЛНИК	ВТОРНИК	СРЯДА	ЧЕТВЪРТЪК	ПЕТЪК
Утринно раздвижване Сутрешна закуска Игрови ситуации като основна форма Закуска с плодове Игрови развлечения и празници на открито Разходки, преходи в близката природна и социална среда Обяд	Околен свят	Български език и литература	Околен свят	Български език и литература	Физическа култура
	Конструиране и технологии	Изобразително изкуство	Математика	Конструиране и технологии	Математика
	Български език и литература	Математика	Физическа култура	Музика	Музика
	Физическа култура		Изобразително изкуство	Български език и литература	Български език и литература

Допълнителни форми в празничния календар на ПГ.

Месец	Допълнителна форма	Дата	Отговорник
Септември	Звъни звънче – откриване на учебната година	15.09.	Учител ПГ
Октомври	Празник на Стара Загора	05.10.	Учител ПГ
Ноември	Ден на народните будители	01.11.	Учител ПГ
Декември	Ой Коледо, мой Коледо	21-23.12	Учител ПГ
Март	Мартенички за мама Пролетен празник	Март	Учител ПГ
Май	Ден на българската просвета и култура Вече сме пораснали деца – закриване на учебната година	24.05 31.05	Учител ПГ

III РАЗДЕЛ

ГОДИШНИ ТЕМАТИЧНИ РАЗПРЕДЕЛЕНИЯ НА ГРУПАТА ПО ОБРАЗОВАТЕЛНИ НАПРАВЛЕНИЯ

Тематичните разпределения са разработени от учителя на подготвителната група, опирайки се на ДОС и спецификата на образователната среда. Осигурено е ритмично и балансирано разпределение на съдържанието по образователното направление за цялостно развитие на детската личност и придобиване на съвкупност от компетентности - знания, умения и отношения.

IV РАЗДЕЛ

ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Проследяването на постиженията на децата в подготвителната група се осъществява от учителя на съответната група в началото и в края на учебното време по чл. 12, ал. 1 от Наредба № 5 от 3 юни 2016 г. за предучилищното образование, по образователните направления.

Проследяването на постиженията на децата за всяка възрастова група се определя от учителя в съответствие с методите и формите по чл. 30, ал. 1 от Наредба № 5 от 3 юни 2016 г. за предучилищното образование и отразява съответствието с очакваните резултати по чл. 28, ал. 2 от Наредба № 5 от 3 юни 2016 г. за предучилищното образование.

Резултатите от проследяването на постиженията на детето се вписват в дневника на групата.

След което учителят информира родителите за индивидуалните постижения на детето.

В хода на предучилищното образование постиженията на детето се отразяват в детско портфолио.

Портфолиото съдържа:

-рисунки и апликации;
-графични упражнения;
-работни листове;
-допълнителни задачи;
-резултати от проследяване на напредъка на детето (входяща и изходяща диагностика);
-анкети с родителите

В края на предучилищното образование с цел осигуряване на продължаващо взаимодействие между родителите и образователните институции портфолиото им се предава.
В 14-дневен срок преди края на учебното време по чл. 12, ал. 1 от Наредба № 5 от 3 юни 2016 г. за предучилищното образование учителят на съответната група установява готовността на децата, които ще постъпят в първи клас през следващата учебна година, за училище.
Родителите, които желаят децата им да постъпят в първи клас от учебната година, която е с начало в годината на навършване на 6-годишна възраст на детето, уведомяват за това директора на училището най-късно до един месец преди края на учебното време.
Готовността на детето за училище отчита физическото, познавателното, езиковото, социалното и емоционалното му развитие.
Училището, издава удостоверение за задължително предучилищно образование за децата от подготвителната група в края на предучилищното образование.
Удостоверението описва готовността на детето за постъпване в първи клас и в съответствие с очакваните резултати от възпитанието, обучението и социализацията на децата по образователни направления.

В удостоверението може да се правят препоръки за насърчаване и мотивиране за участие на детето в допълнителни дейности и/или за включването му в допълнителна подкрепа за личностно развитие.

При постъпване в първи клас родителите задължително предоставят копие от удостоверението за задължително предучилищно образование на директора на съответното училище, ако детето е било включено в задължително предучилищно образование.

V РАЗДЕЛ

МЕХАНИЗЪМ НА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ УЧАСТНИЦИТЕ В ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Принципи на взаимодействие – взаимно доверие, уважение на различията, хуманизъм и толерантност, равнопоставеност, прозрачност, информираност, ангажираност, отговорност, демократичност, диалог, подкрепа без предразсъдъци, положителна нагласа.
1. Сътрудничество и взаимодействие между училище и семейство е от значение за адаптирането на детето към

правилата на образователната институция и за развиване на самоувереност и чувство за принадлежност. Постига се на две нива - ниво група и на ниво училище.

1.1.Основни форми на сътрудничество и взаимодействие са:

1.1.1. Индивидуални форми на сътрудничество – провежда се по договаряне, по инициатива на родители и учители.

➢ Индивидуални разговор – обмен на идеи още преди приема на детето и при постъпване с опознавателна цел - информативен разговор с цел запознаване на родителя с резултати от предучилищното образование - среща, разговор, когато конкретна ситуация го прави необходима - Рутинни разговори – с цел информация за промени в детското развитие и поведение.

➢ Индивидуални консултации - ежедневни и в определения за подготвителната група ден за консултации.

Провеждат се по инициатива на учители (за споделяне на наблюдавани затруднения, които изискват намеса на външен експерт) или родители.

➢ семейни консултации – от психолог, логопед, ресурсен учител;

➢ Други индивидуални форми – телефонно обаждане, съобщение по имейл, съобщение със средства на интернет

1.1.2. Групови форми на сътрудничество с родителите :

➢ родителските срещи;

1.1.3. Включване на родителите в процеса на предучилищното образование:

➢ ➢ участие в основната форма на работа на предучилищния педагог – „На гости е…“ ;

➢ участие в съвместни мероприятия;

➢ празници и мероприятия;

1.2. Други форми на комуникация:

➢ правила на групата;

➢ информационни табла в подготвителната група за образователен акцент и тема на седмицата, предложения за съвместни игри, полезна информация, детско творчество, апели и послания;

➢ Опознават съдържанието на педагогическия процес и на ежедневието в училището;

➢ Обменят информация не само с педагога, но и помежду си;

➢ Укрепват родителска общност като важна институция;

➢ Информация в сайта на училището, в страницата във фейсбук на училището – за събития, детски и ученически успехи;

➢ анкети, въпросници;

➢ детско портфолио.

Родителите и Учителите имат споделени отговорности относно детето, които реализират в сътрудничество в името на Детето.

2. Сътрудничество между училище и други педагогически специалисти и институции.

2.1. Сътрудничество с РУО– координиране на дейности, информираност, подкрепа и корекции, проектни предложения, кариерно развитие на педагогическите кадри, финансиране, оценка за законосъобразност и целесъобразност.

2.2. Сътрудничество със социални, здравни, културно – просветни институции, неправителствени организации и др. - помощ при реализиране на различни мероприятия и дейности, обогатяване формите на педагогическо взаимодействие, подкрепа на потребностите и интересите на децата.

Програмната система на предучилищното образование е част от Стратегията за развитие на Средно училище „Христо Ботев“, гр. Стара Загора, приета с решение на Педагогическия съвет (Протокол №12/10.09.2026 г.) и утвърдена със Заповед № 886/11.09.2026 г. на директора на училището.